

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3To/10/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623011866
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Sučík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5623011866.1

Uznesenie

3To/10/2024

Krajský súd v Žiline, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 7. marca 2024 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Sučíka a sudkýň JUDr. Moniky Liptákovej a JUDr. Eriky Bebčákovej, prejednal sťažnosť prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 7T/28/2023 zo 07. decembra 2023 a takto

rozhodol:

3To/10/2024

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. z a m i e t a sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú.

odôvodnenie:

3To/10/2024

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. odmietol obžalobu prokurátorky Okresnej prokuratúry Ružomberok č. Pv 443/22/5508-21 zo dňa 21.11.2023 a vec vrátil prokurátorke z dôvodu zistenia závažných procesných chýb.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť prokurátor, ktorú odôvodnil tak, že s postupom prvostupňového súdu sa nestotožňuje. Pokiaľ ide o poškodených A. B. a C. B., títo boli poučení o svojich procesných právach a preukázateľne sa do zápisnice vyjadrili, že poučeniu porozumeli, čo potvrdili aj svojimi podpismi. Poukázal, že podľa § 49 Tr. por. orgán činný v trestnom konaní a súd je povinný poškodeného o jeho právach poučiť podľa tohto zákona a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie. Skutočnosť, že poškodení si svoje právo na náhradu škody do skončenia prípravného konania neuplatnili, je výlučným právom poškodených, pričom má za to, že orgány činné v trestnom konaní si v celom rozsahu splnili svoju poučovaciu povinnosť. Poškodení mali právo vyjadriť sa k nároku na náhradu škody a ak si ju mienili v danom trestnom konaní uplatniť a neučinili tak, je to rozhodnutie ich samotných. Poukázal na rozhodnutie č. 29/1974, z ktorého vyplýva, že „Nedostatok poučenia poškodeného je síce vadou konania, avšak nie podstatnou, ktorá by odôvodňovala zrušenie rozsudku v odvolacom konaní a vrátenie veci prokurátorovi na došetrenie“. Pokiaľ sa teda poškodení po riadnom poučení nevyjadrili, či si uplatňujú alebo neuplatňujú nárok na náhradu škody, nemôže sa v danom prípade jednať o závažné porušenie procesných práv v zmysle ust. § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. Tým, že si neuplatnili nárok na náhradu škody, tento nárok im nezanikol, keďže si ho môžu uplatniť v rámci civilného procesu. Nesúhlasí s tvrdením súdu, že je potrebné zistiť výšku spôsobenej škody, keďže v základných skutkových podstatách prečinov podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a § 156 ods. 1 Tr. zák. nie je nutné vyjadriť výšku škody. Keďže podľa jeho názoru prvostupňový súd postupoval nesprávne, navrhol, aby krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu a sám vo veci rozhodol, eventuálne, aby uložil prvostupňovému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť bola podaná v zákonom stanovenej lehote, oprávneným subjektom, avšak táto nie je dôvodná.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že prvostupňový súd vrátil vec prokurátorovi z dôvodu zistenia závažných procesných chýb preto, že poškodení A. B. a C. B. po zákonom poučení vo výsluchoch neuviedli, či si uplatňujú nárok na náhradu škody alebo nie a táto skutočnosť nebola v prípravnom konaní zisťovaná. V prípravnom konaní nebola nijako preukázaná výška spôsobenej škody, čo považuje súd za závažné procesné pochybenie. Poukázal, že orgány činné v trestnom konaní a súd majú povinnosť poškodeného nielen poučiť o jeho právach, ale taktiež mu poskytnúť plnú možnosť na ich uplatnenie, čo v danom prípade nebolo naplnené, nakoľko poškodení k výške škody a jej uplatneniu neboli vypočutí. Poukázal, že v prípravnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok MUDr. Jána Jelenčíka, ktorý v znaleckom posudku bodovo ohodnotil zranenia, ktoré utrpel poškodený A. B., pričom tento k výške škody vypočutý nebol.

Po preskúmaní spisu krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná, nakoľko rozhodnutie okresného súdu je potrebné považovať za správne a zákonné. Z podanej obžaloby prokurátorom vyplýva, že obžalovaný D. E. je stíhaný pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, ako je uvedené v bodoch 1) a 2) obžaloby, pričom útokov sa mal dopustiť voči poškodeným A. B. a C. B.. Títo boli aj ako poškodení vypočutí v prípravnom konaní. Z výpovedí svedkov A. B. a C. B. je zrejmé, že títo vôbec neboli vypočutí k tomu, či im konaním obžalovaného vznikla nejaká škoda a ak áno, aká.

Z ustanovenia § 46 ods. 1 Tr. por. okrem iného vyplýva, že poškodeným je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené, či ohrozené jej zákonom chránené práva alebo slobody.

Poškodení A. B. a C. B. boli vypočutí ku priebehu skutku – útokov zo strany obžalovaného voči nim, ale orgány prípravného konania ich vôbec nevypočuli, teda nezisťovali od poškodených, či im konaním obžalovaného bola spôsobená nejaká škoda v zmysle § 46 ods. 1 Tr. por. a v prípade, ak áno, o aký druh škody ide, resp. či poškodení si v súvislosti so vzniknutou škodou aj uplatňujú v trestnom konaní nárok na náhradu škody.

Z ustanovenia § 46 ods. 3 Tr. por. vyplýva, že poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

Z ustanovenia § 49 Tr. por. vyplýva, že orgán činný v trestnom konaní a súd je povinný poškodeného o jeho právach poučiť podľa tohto zákona a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Toto ustanovenie Trestného poriadku bolo aj podľa názoru krajského súdu porušené, nakoľko poškodeným nebola poskytnutá plná možnosť na uplatnenie ich práv, a to z dôvodu, že orgány činné v trestnom konaní vôbec od poškodených nezisťovali, či im konaním obžalovaného bola spôsobená nejaká škoda, v akom rozsahu a či si uplatňujú nárok na náhradu škody v trestnom konaní. Len samotné formálne poučenie poškodených o ich právach tak, ako to uvádza v sťažnosti prokurátor, neznamená, že im orgány prípravného konania poskytli aj plnú možnosť na ich uplatnenie, keďže vôbec od poškodených nezisťovali, či a aká škoda im vznikla a ak vznikla, v akom rozsahu.

Z ustanovenia § 1 Tr. por. vyplýva, že tento zákon upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené, ich páchatelia boli podľa zákona spravodlivo potrestaní a výnosy z trestnej činnosti boli odňaté, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických a právnických osôb.

V tomto ustanovení je vymedzený predmet trestného konania. Za predmet trestného konania v širšom slova zmysle je možné považovať aj rozhodovanie o nároku poškodeného, aj keď hlavným účelom trestného konania je objasniť, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní.

Z ustanovenia § 2 ods. 21 Tr. por. vyplýva, že orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné v priebehu celého trestného konania umožniť poškodenému plné uplatnenie jeho práv, o ktorých ho treba riadne, vhodným spôsobom a zrozumiteľne poučiť.

V tomto ustanovení je novo formulovaná zásada ochrany obetí v trestnom konaní. Na účely riadnej a úplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV, sa prijal osobitný zákon o obetiach trestných činov, čím sa posilňuje postavenie obetí trestných činov v trestnom konaní. Obeťou na účely zákona treba rozumieť v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) zák. o obetiach trestných činov fyzickú osobu, ktorej bolo ublížené na zdraví, spôsobená majetková škoda, morálna škoda alebo iná škoda, alebo boli porušené či ohrozené jej zákonom chránené práva a slobody.

Zásada ochrany obetí v trestnom konaní, ako aj zákon o obetiach trestných činov vychádzajú zo základného predpokladu, že dodržiavanie práv obetí v trestnom konaní, prístup k nim, k ich právam musí byť rovnaký, ako prístup k dodržiavaniu práv obvineného počas všetkých štádií trestného konania. Nie je možné, aby orgán činný v trestnom konaní alebo súd nedodržel práva obetí a prístup k nim na úkor objasnenosti skutku alebo dokazovania potrebného pre rozhodnutie o vine a treste. Obete a ich práva sú v zmysle tejto zásady neoddeliteľnou súčasťou zákonnosti trestného stíhania a spravodlivého procesu. V zmysle § 3 zákona o obetiach trestných činov, orgány činné v trestnom konaní a súdy by mali vo vzťahu k obetiam postupovať aj podľa zásady, že tieto sú povinné informovať obeť o jej právach jednoduchým a pre ňu zrozumiteľným spôsobom.

Vzhľadom na vyššie uvedené zásady a zákonné ustanovenia upravujúce postavenie poškodených v trestnom konaní je potrebné konštatovať, že pokiaľ orgány činné v trestnom konaní nezisťovali od poškodených, či im trestnou činnosťou obvineného vznikla škoda a ak áno, aká, v akom rozsahu a či si z tohto titulu uplatňujú nárok na náhradu škody, že im v prípravnom konaní nebola poskytnutá plná možnosť na uplatnenie ich práv. Preto doterajší postup orgánov činných v trestnom konaní vo vzťahu k poškodeným, je v rozpore so základným predpokladom, že dodržiavanie práv obetí v trestnom konaní, prístup k nim a k ich právam musí byť rovnaký ako prístup k dodržiavaniu práv obvineného.

Pokiaľ prokurátor v sťažnosti poukazuje na judikáty z rokov 1970, resp. 1974, krajský súd poznamenáva, že ide o rozhodnutia z obdobia iných spoločenských pomerov aké sú v súčasnosti, a najmä nezodpovedajúce súčasnému postaveniu a právam poškodených v trestnom konaní.

Naopak, za podstatnú vadu prípravného konania nemožno podľa názoru krajského súdu považovať skutočnosť, že znalec, ktorý bodovo ohodnotil zranenia, ktoré utrpel poškodený A. B., k výške škody nebol vypočítaný.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti preto krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keď sťažnosť prokurátora podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

3To/10/2024

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.